

POZNAŃSKA AKADEMIA MEDYCZNA NAUK STOSOWANYCH
IM. KSIĘCIA MIESZKA I W POZNANIU

WYDZIAŁ LEKARSKIKIERUNEK LEKARSKI
JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE
PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć:		Etyka lekarska							
1. Kod zajęć: L_II-3_18		2. Liczba punktów ECTS: 1							
3. Kierunek:	Lekarski	6. Liczba godzin:	ogółem	wyklady	e-learning	ćwiczenia	konwersatoria	Praktyczne nauczanie kliniczne	Praktyki zawodowe
4. Rok studiów	II	7. Zajęcia stacjonarne:	30	15			15		
5. Semestr:	III	8. Poziom studiów:	JEDNOLITE MAGISTERSKIEJ						
Koordynator przedmiotu i osoby prowadzące zajęcia: Dr Irena Czerwonogóra									
9. Forma zaliczenia:	Zaliczenie z oceną	10. Język wykładowy:	polski						

Informacje szczegółowe

1. Cele kształcenia 5 – 10 (intencje wykładowcy):	
C1	Zapoznanie studentów z najważniejszymi koncepcjami człowieka jako podmiotu działań etycznych oraz podstawowymi pojęciami i problemami etyki.
C2	Nabycie wiedzy na temat etyki jako części kultury i moralności jako części natury ludzkiej.
C3	Zapoznanie studentów z najważniejszymi teoriami etycznymi oraz problemami oceny wartości moralnej czynu.
C4	Przygotowanie studenta do analizy problemów medycznych w ich wymiarze etycznym.
C5	Lekarz - zawód zaufania publicznego, naczelne wartości zawodu lekarza
C6	Zapoznanie studentów z podstawą etyki zawodowej lekarza jaką jest dobro człowieka
C7	Umiejętność okazywania zrozumienia i szacunku dla posiadaczy innych poglądów.
C8	Posiadanie umiejętności powiązania problematyki etycznej z zagadnieniami współczesnej medycyny
2. Wymagania wstępne:	

Wiedza na poziomie maturalnym

3. Efekty uczenia się wybrane dla zajęć:

W zakresie wiedzy

Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się (Po zakończeniu zajęć dla potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:)	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
D.W1.	L_18-II_D.W1.	Zna i rozumie społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych oraz społeczno-kulturowych różnic na stan zdrowia, a także rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;	Zaliczenie ustne i pisemne	C1,C2,C3,C4,C7
D.W2.	L_18-II_D.W2.	Zna i rozumie społeczne czynniki wpływające na zachowania w zdrowiu i w chorobie, szczególnie w chorobie przewlekłej	jw.	C1,C2,C3,C4
D.W3.	L_18-II_D.W3.	Zna i rozumie formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i przemoc w wybranych instytucjach, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu;	jw.	C1,C3,C4,C6
D.W4.	L_18-II_D.W1.	Zna i rozumie postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia;	jw.	C4,C6,C7
D.W5.	L_18-II_D.W5.	Zna i rozumie zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji;	jw.	C2,C3,C6
D.W6.	L_18-II_D.W6.	Zna i rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się	jw.	C2,C5,C7

		z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem;		
D.W8.	L_18-II_D.W8.	Zna i rozumie funkcjonowanie podmiotów systemu ochrony zdrowia i społeczną rolę lekarza;	jw.	C4,C5,C6
D.W11.	L_18-II_D.W11.	Zna i rozumie problematykę adaptacji pacjenta i jego rodziny do choroby jako sytuacji trudnej oraz do związanych z nią wydarzeń, w tym umierania i procesu żałoby rodziny;	jw.	C1,C4,C6,C8
D.W16.	L_18-II_D.W16.	Zna i rozumie główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych	jw.	C1,C2,C3,C4
D.W19.	L_18-II_D.W19.	Zna i rozumie kulturowe, etniczne i narodowe uwarunkowania zachowań ludzkich;	jw.	C2,C3,C4,C7
D.W21.	L_18-II_D.W21.	Zna i rozumie cechy medycyny nowożytnej i jej najważniejsze odkrycia	jw.	C4,C8

W zakresie umiejętności

Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
D.U1	L_18-II_D.U1.	Potrafi uwzględnić w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;	Obserwacja i ocena studenta w trakcie zajęć	C1,C3,C4
D.U4	L_18-II_D.U4.	Potrafi budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia;	jw.	C4,C5,C6
D.U5	L_18-II_D.U5.	Potrafi przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii oraz rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji życiowej	jw.	C2,C4,C7
D.U6	L_18-II_D.U6.	Potrafi informować pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych oraz uzyskać jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań;	jw.	C2,C3,C4,C6
D.U7	L_18-II_D.U7.	Potrafi angażować pacjenta w proces terapeutyczny	jw.	C3,C4,C6

D.U8	L_18-II_D.U8.	Potrafi przekazać pacjentowi i jego rodzinie informacje o niekorzystnym rokowaniu	jw.	C1,C2,C4,C6,C7
D.U10	L_18-II_D.U10.	Potrafi identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio reagować;	jw.	C2,C3,C6
D.U13	L_18-II_D.U13.	Potrafi przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych;	jw.	C4,C5,C6
D.U14	L_18-II_D.U14.	Potrafi rozpoznawać etyczny wymiar decyzji medycznych i odróżniać aspekty faktualne od normatywnych	jw.	C1,C2,C3,C4,C5,C6
D.U15	L_18-II_D.U15.	Potrafi przestrzegać praw pacjenta;	jw.	C1,C3,C4,C5,C6
D.U17	L_18-II_D.U17.	Potrafi krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski	jw.	C3,C4,C6,C7,C8

W zakresie kompetencji społecznych

Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
K.1.	L_18-II_K.1	Jest gotów do nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; wynikających z choroby;	Obserwacja w trakcie zajęć, dyskusja	C2,C3,C5,C6,C7
K.2.	L_18-II_K.2	Jest gotów do kierowania się dobrem pacjenta; i ograniczeń	jw.	C1,C3,C6
K.3.	L_18-II_K.3	Jest gotów do przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	jw.	C2,C3,C4,C5,C6
K.4.	L_18-II_K.4.	Jest gotów do podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby	jw.	C2,C3,C4,C6,C7

4. Treści programowe:

Symbol treści programowych	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się
	WYKŁADY	

	Europejska konwencja bioetyczna.	D.W1., D.W2., D.W3., D.W4, D.W5., D.W6, D.W8., D.W11., D.W16., D.W19., D.W21.
	Budowanie relacji z pacjentem (prezentacja modelu paternalistycznego i partnerskiego opieki medycznej).	D.U1., D.U4, D.U5, D.U6, D.U7, D.U8, D.U10, D.U13, D.U14, D.U15, D.U17
	Prezentacja wybranych zagadnień etycznych: problemu świadomej zgody na proponowane świadczenie medyczne, problemu tajemnicy lekarskiej oraz znaczenia przywileju terapeutycznego.	K.1., K.2., K.3., K.4.
	Medycyna wobec problematyki związanej z doświadczeniami medycznymi.	

KONWERSATORIUM

	Źródła moralności	D.W1., D.W2., D.W3., D.W4, D.W5., D.W6, D.W8., D.W11., D.W16., D.W19., D.W21.
	Argumentacja i uzasadnianie decyzji moralnych	D.U1., D.U4, D.U5, D.U6, D.U7, D.U8, D.U10, D.U13, D.U14, D.U15, D.U17
	Aborcja.	K.1., K.2., K.3., K.4.
	Eutanazja i samobójstwo wspomagane.	
	Eugenika.	
	Błąd medyczny.	
	Etyczne aspekty transplantologii.	
	Obowiązek i prawo udzielenia pomocy.	
	Dobre obyczaje w praktyce prywatnej.	
	Lekarz a społeczeństwo.	

5. Warunki zaliczenia:

(typ oceniania D – F – P)/metody oceniania/ kryteria oceny:

D – DIAGNOSTYCZNY – sprawdziany, odpowiedzi ustne. F – FORMUŁUJĄCE – obserwacja studenta. P – PODSUMOWUJĄCE – test końcowy. Zaliczenie: test zawierający 40 pytań jednokrotnego wyboru zawierających wszystkie elementy realizowanego przedmiotu (P). Przedmiot kończy się zaliczeniem . By podejść do zaliczenia końcowego z przedmiotu, warunkiem jest pozytywne zaliczenie poszczególnych części przedmiotu oraz obecność 100% na zajęciach. Progi procentowe: test 93%-100% bardzo dobry -5,0 84%-92% ponad dobry -4,5 76%-83% dobry-4,0 68%-75% dość dobry -3,5 60%-67% dostateczny -3,0 poniżej 60% niedostateczny -2,0	5	Bardzo dobry – znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje
	4,5	Ponad dobry – bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje
	4	Dobry – dobra wiedza, umiejętności, kompetencje
	3,5	Dość dobry – zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, ale ze znacznymi niedociągnięciami
	3	Dostateczny – zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, z licznymi błędami (próg 60%)
	2	Niedostateczny – niezadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje (poniżej 60%)

6. Metody prowadzenia zajęć:

Wykład audytoryjny z elementami prezentacji wizualnej, **konwersatorium** - dyskusja na podstawie przygotowanych pytań i twierdzeń filozoficznych, rozstrzygnięcie dylematów egzystencjalnych i etycznych.

7. Literatura (podajemy wyłącznie pozycje do przeczytania przez słuchaczy a nie wykorzystywane przez wykładowcę)

Literatura obowiązkowa:	Literatura zalecana:
Anzenbacher A., <i>Wprowadzenie do etyki</i> , Wydawnictwo WAM, Kraków 2008	Maritain J., <i>Dziewięć wykładów o podstawowych pojęciach filozofii moralnej</i> , tł. J. Merecki, Lublin
Brzeziński T., <i>Etyka lekarska</i> , PZWL, Warszawa 2015.	Tischner J., <i>Myślenie według wartości</i> , Kraków 2005
Holówka J., <i>Etyka w działaniu</i> , Prószyński i S-ka, Warszawa 2001	Środa M., <i>Etyka dla myślących</i> , wyd. Czarna Owca 2022
Hartman J. <i>Etyka!</i> , Warszawa 2015	Wojtyła K., <i>Miłość i odpowiedzialność</i> , TN KUL, Lublin 2001.
Monge M.A., <i>Etyka w medycynie</i> , Medipage, Warszawa 2012.	

**8. Kalkulacja ECTS – proponowana:
(na podstawie poniższego przykładu)**

Forma aktywności/obciążenie studenta	Godziny na realizację
Godziny zajęć (wg harmonogramu realizacji programu studiów) z wykładowcą	30
Praca własna studenta	10
Studia literaturowe	10
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ	1

Niniejszy dokument jest własnością PAMNS im. Księcia Mieszka I i nie może być kopiowany, przetwarzany, publikowany, przegrywany, przesyłany pocztą, przekazywany, rozpowszechniany lub dystrybuowany w inny sposób. Dokument podlega ochronie wynikającej z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

DZIEKAN
Wydziału Lekarskiego

prof. dr hab. n. med. Witold Szyfter